

Dosarul nr. 2rh-61/2020

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (jud: V. Chisilița)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: N. Simciuc, I. Țurcan, I. Cotruță)
instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție (jud: Sv. Filincova, Iu. Bejenaru,
D. Mardari, N. Craiu, G. Stratulat)

ÎNCHEIERE

16 septembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătoriai

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Dumitru Mardari
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând cererea de revizuire depusă de Rodica Gojan,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Moldindconbank” Societate pe Acțiuni împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Ronil Grup”, Societății cu Răspundere Limitată „Ecogrup Prim”, Societății cu Răspundere Limitată „Niroen-Com”, Societății cu Răspundere Limitată „Intersinteza”, Societății cu Răspundere Limitată „Neocontact”, Ninei Mogîldea, Rodicăi Gojan și lui Eugeniu Mogîldea cu privire la încasarea datoriei, la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Moldindconbank” Societate pe Acțiuni împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Ecogrup Prim”, Societății cu Răspundere Limitată „Ronil Grup”, Societății cu Răspundere Limitată „Niroen-Com”, Societății cu Răspundere Limitată „Intersinteza”, Societății cu Răspundere Limitată „Neocontact”, Ninei Mogîldea, Rodicăi Gojan și lui Eugeniu Mogîldea cu privire la încasarea datoriei, la acțiunea reconvențională înaintată de Eugeniu Mogîldea, Nina Mogîldea și Rodica Gojan împotriva Băncii Comerciale „Moldindconbank” Societate pe Acțiuni cu privire la constatarea încetării contractelor de fidejusiune,

împotriva deciziei din 29 ianuarie 2020 a Curții Supreme de Justiție,

c o n s t a t ă:

La 07 iunie 2017, BC „Moldindconbank” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Ecogrup Prim”, SRL „Ronil Grup”, SRL „Niroen-Com”, SRL „Intersinteza”, SRL „Neocontact”, Ninei Mogîldea, Rodicăi Gojan și lui Eugeniu Mogîldea solicitând încasarea în mod solidar a datoriei în mărime de 1755311,75 de lei și a cheltuielilor de judecată constituite din taxa de stat în sumă de 50000 de lei.

La 06 iunie 2017, BC „Moldindconbank” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Ronil Grup”, SRL „Ecogrup Prim”, SRL „Niroen-Com”, SRL „Intersinteza”, SRL „Neocontact”, Ninei Mogîldea, Rodicăi Gojan și lui Eugeniu Mogîldea solicitând încasarea în mod solidar a datoriei în mărime de 3532025,25 lei și a cheltuielilor de judecată constituite din taxa de stat în sumă de 50000 de lei.

Prin încheierea din 26 februarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, s-a dispus conexasia pentru examinare într-o singură procedură cauza civile la cererile de chemare în judecată formulate de BC „Moldindconbank” SA împotriva SRL „Ronil Grup”, SRL „Ecogrup Prim”, SRL „Niroen-Com”, SRL „Intersinteza”, SRL „Neocontact”, Ninei Mogîldea, Rodicăi Gojan și lui Eugeniu Mogîldea cu privire la încasarea datoriei.

La 24 aprilie 2018, Eugeniu Mogîldea, Nina Mogîldea și Rodica Gojan, reprezentați de avocatul stagiar Pavel Tarlev, au depus cerere reconvențională împotriva BC „Moldindconbank” SA, prin care au solicitat constatarea încetării contractelor de fidejusiune nr. 3-F din 15 mai 2015, nr. 1-F din 09 decembrie 2015, nr. 4-F din 15 mai 2015, nr. 2-F din 09 decembrie 2015, nr. 10-F din 01 iunie 2015 și nr. 3-F din 09 decembrie 2015.

Prin încheierea din 24 aprilie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, s-a acceptat spre examinare acțiunea reconvențională pentru examinare într-o procedură cu cererile de chemare în judecată depuse de BC „Moldindconbank” SA.

La 18 mai 2018, Rodica Gojan, reprezentată de avocatul stagiar, Pavel Tarlev, a depus cerere reconvențională solicitând constatarea încetării contractelor de fidejusiune nr. 10-F din 01 iunie 2015 și nr. 3-F din 09 decembrie 2015.

Ulterior, Nina Mogîldea, Rodica Gojan și Eugeniu Mogîldea, reprezentați de avocatul stagiar Pavel Tarlev, au depus o cerere reconvențională corectată referitor la calitatea procesuală a părților, prin care au solicitat constatarea încetării contractelor de fidejusiune: nr. 3-F din 15 mai 2015, nr. 1-F din 09 decembrie 2015, nr. 4-F din 15 mai 2015, nr. 2-F din 09 decembrie 2015, nr. 10-F din 01 iunie 2015 și nr. 3-F din 09 decembrie 2015.

Prin încheierea protocolară din 22 mai 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, s-a primit spre examinare cererea reconvențională depusă și de Rodica Gojan pentru examinare într-o procedură cu acțiunea inițială.

La 05 iunie 2018, BC „Moldindconbank” SA a depus cerere de concretizare a acțiunii formulate în temeiul contractelor de credit nr. 96/4 din 24 septembrie 2014 și nr. 51/1 din 15 mai 2015, prin care a solicitat încasarea în mod solidar de la SRL „Ronil Grup”, SRL „Neocontact”, SRL „Intersinteza”, SRL „Ecogrup Prim”, Nina Mogîldea, Rodica Gojan și Eugeniu Mogîldea SA a datoriei în mărime de 4519825,07 lei și a cheltuielilor de judecată constituite din taxa de stat în sumă de 50000 de lei.

La 05 iunie 2018, BC „Moldindconbank” SA a depus cerere de concretizare a acțiunii formulate în temeiul contractelor de credit nr. 94/3 din 24 septembrie 2014, nr. 52/1 din 15 mai 2015 și nr. 121/2 din 09 decembrie 2015, prin care a solicitat încasarea în mod solidar de la SRL „Ronil Grup”, SRL „Neocontact”, SRL „Intersinteza”, SRL „Ecogrup Prim”, Nina Mogîldea, Rodica Gojan și Eugeniu Mogîldea a datoriei în mărime de 2110205,40 de lei și a cheltuielilor de judecată constituite din taxa de stat în sumă de 50000 de lei.

La 10 septembrie 2018, reclamantii în acțiunea reconvențională au depus cerere de concretizare a pretențiilor, prin care au solicitat constatarea încetării contractelor de fidejusiune: nr. 4-F din 24 septembrie 2014, nr. 3-F din 15 mai 2015, nr. 1-F din 09 decembrie 2015, nr. 7-F din 01 octombrie 2014, 4-F din 15 mai 2015, nr. 2-F din 09 decembrie 2015, nr. 3-F din 24 septembrie 2014, nr. 10-F

din 01 iunie 2015, nr. 3-F din 09 decembrie 2015, nr. 51/1 din 15 mai 2015, nr. 1-F din 15 mai 2015, nr. 2-F din 15 mai 2015 și nr. 9-F din 15 mai 2015.

Prin hotărârea din 13 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de BC „Moldindconbank” SA și s-a încasat în mod solidar de la SRL „Ronil Grup”, SRL „Ecogrup Prim”, SRL „Niroen-Com”, SRL „Intersinteza”, SRL „Neocontact” în beneficiul BC „Moldindconbank” SA datoria rezultată din contractele de credit bancar nr. 96/4 din 24 septembrie 2014 și nr. 51/1 din 15 mai 2015, în mărime totală de 4519825, 07 lei; s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de BC „Moldindconbank” SA și s-a încasat, în mod solidar de la SRL „Ecogrup Prim”, SRL „Ronil Grup”, SRL „Niroen-Com”, SRL „Intersinteza”, SRL „Neocontact” în beneficiul BC „Moldindconbank” SA datoria rezultată din contractele de credit nr. 94/3 din 24 septembrie 2014, nr. 52/1 din 15 mai 2015 și nr. 121/2 din 09 decembrie 2015, în sumă totală de 2110205,40 lei; s-a încasat în mod solidar de la SRL „Ecogrup Prim”, SRL „Ronil Grup”, SRL „Niroen-Com”, SRL „Intersinteza”, SRL „Neocontact” în beneficiul BC „Moldindconbank” SA cheltuielile de judecată pentru achitarea taxei de stat în mărime de 100000 de lei și cheltuielile pentru asigurarea acțiunii în sumă de 2300 de lei; în rest pretențiile BC „Moldindconbank” SA au fost respinse ca fiind neîntemeiate; s-a admis acțiunea reconvențională înaintată de Eugeniu Mogîldea, Nina Mogîldea și Rodica Gojan și s-au încetat contractele de fidejusiune nr. 4-F din 24 septembrie 2014, încheiat între Eugeniu Mogîldea și BC „Moldindconbank” SA; nr. 3-F din 15 mai 2015, încheiat între Eugeniu Mogîldea și BC „Moldindconbank” SA; nr. 1-F din 09 decembrie 2015, încheiat între Eugeniu Mogîldea și BC „Moldindconbank” SA; nr. 6-F din 24 septembrie 2014, încheiat între Eugeniu Mogîldea și BC „Moldindconbank” SA; nr. 1-F din 15 mai 2015 încheiat între Eugeniu Mogîldea și BC „Moldindconbank” SA; nr. 7-F din 01 octombrie 2014, încheiat între Nina Mogîldea și BC „Moldindconbank” SA; nr. 4-F din 15 mai 2015, încheiat între Nina Mogîldea și BC „Moldindconbank” SA; nr. 2-F din 09 decembrie 2015, încheiat între Nina Mogîldea și BC „Moldindconbank” SA; nr. 2-F din 15 mai 2015 încheiat între Nina Mogîldea și BC „Moldindconbank” SA; nr. 8-F din 01 octombrie 2014, încheiat între Nina Mogîldea și BC „Moldindconbank” SA; nr. 3-F din 24 septembrie 2014, încheiat între Rodica Gojan și BC „Moldindconbank” SA; nr. 10-F din 01 iunie 2015, încheiat între Rodica Gojan și BC „Moldindconbank” SA; nr. 3-F din 09 decembrie 2015, încheiat între Rodica Gojan și BC „Moldindconbank” SA; nr. 5-F din 24 septembrie 2014, încheiat între Rodica Gojan și BC „Moldindconbank” SA; nr. 9-F din 01 iunie 2015, încheiat între Rodica Gojan și BC „Moldindconbank” SA.

Prin decizia din 29 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de BC „Moldindconbank” SA și s-a menținut hotărârea din 13 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

Prin decizia din 29 ianuarie 2020 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de BC „Moldindconbank” SA și s-a casat parțial decizia din 29 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău și parțial hotărârea din 13 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, în partea admiterii acțiunii reconvenționale și în partea respingerii acțiunii de încasare a datoriei în mod solidar de la Nina Mogîldea, Eugen Mogîldea și Rodica Gojan și a fost pronunțată o nouă hotărâre în această parte prin care s-a încasat în mod solidar de la Nina Mogîldea, Eugen

Mogîldea și Rodica Gojan în beneficiul BC „Moldindconbank” SA datorită rezultată din contractele de credit bancar nr. 96/4 din 24 septembrie 2014 și nr. 51/1 din 15 mai 2015, în sumă totală de 419825,07 lei; s-a încasat în mod solidar de la Nina Mogîldea, Eugen Mogîldea și Rodica Gojan în beneficiul BC „Moldindconbank” SA datorită rezultată din contractele de credit nr. 94/3 din 24 septembrie 2014, nr. 52/1 din 15 mai 2015 și nr. 121/2 din 09 decembrie 2015 în sumă totală de 2110205,40 de lei; s-a încasat în mod solidar de la Nina Mogîldea, Eugen Mogîldea și Rodica Gojan în beneficiul BC „Moldindconbank” SA cheltuielile de judecată pentru achitarea taxei de stat în sumă de 100000 de lei și cheltuielile pentru asigurarea acțiunii în sumă de 2300 de lei; s-a încasat în mod solidar de la SRL „Ronil Grup”, SRL „Ecogrup Prim”, SRL „Niroen-Com”, SRL „Intersinteza”, SRL „Neocontact”, Nina Mogîldea, Eugen Mogîldea și Rodica Gojan în beneficiul BC „Moldindconbank” SA cheltuielile de judecată suportate pentru achitarea taxei de stat în instanța de apel în sumă de 37500 de lei; s-a încasat în mod solidar de la SRL „Ronil Grup”, SRL „Ecogrup Prim”, SRL „Niroen-Com”, SRL „Intersinteza”, SRL „Neocontact”, Nina Mogîldea, Eugen Mogîldea și Rodica Gojan în beneficiul BC „Moldindconbank” SA cheltuielile de judecată suportate pentru achitarea taxei de stat în instanța de recurs în sumă de 25000 de lei; s-a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea reconvențională înaintată de Eugeniu Mogîldea, Nina Mogîldea și Rodica Gojan împotriva BC „Moldindconbank” SA cu privire la constatarea încetării contractelor de fidejusiune nr. 4-F din 24 septembrie 2014, încheiat între Eugeniu Mogîldea și BC „Moldindconbank” SA; nr. 3-F din 15 mai 2015, încheiat între Eugeniu Mogîldea și BC „Moldindconbank” SA; nr. 1-F din 09 decembrie 2015, încheiat între Eugeniu Mogîldea și BC „Moldindconbank” SA; nr. 6-F din 24 septembrie 2014, încheiat între Eugeniu Mogîldea și BC „Moldindconbank” SA; nr. 1-F din 15 mai 2015 încheiat între Eugeniu Mogîldea și BC „Moldindconbank” SA; nr. 7-F din 01 octombrie 2014, încheiat între Nina Mogîldea și BC „Moldindconbank” SA; nr. 4-F din 15 mai 2015, încheiat între Nina Mogîldea și BC „Moldindconbank” SA; nr. 2-F din 09 decembrie 2015, încheiat între Nina Mogîldea și BC „Moldindconbank” SA; nr. 2-F din 15 mai 2015 încheiat între Nina Mogîldea și BC „Moldindconbank” SA; nr. 8-F din 01 octombrie 2014, încheiat între Nina Mogîldea și BC „Moldindconbank” SA; nr. 3-F din 24 septembrie 2014, încheiat între Rodica Gojan și BC „Moldindconbank” SA; nr. 10-F din 01 iunie 2015, încheiat între Rodica Gojan și BC „Moldindconbank” SA; nr. 3-F din 09 decembrie 2015, încheiat între Rodica Gojan și BC „Moldindconbank” SA; nr. 5-F din 24 septembrie 2014, încheiat între Rodica Gojan și BC „Moldindconbank” SA; nr. 9-F din 01 iunie 2015, încheiat între Rodica Gojan și BC „Moldindconbank” SA; în rest, au fost menținute decizia din 29 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 13 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

La 05 februarie 2020, Eugeniu Mogîldea și Rodica Gojan au depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 29 ianuarie 2020 a Curții Supreme de Justiție solicitând admiterea revizuirii, casarea deciziei contestate cu trimiterea cauzei spre rejudecare.

Prin încheierea din 20 mai 2020 a Curții Supreme de Justiție s-a respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Eugeniu Mogîldea și Rodica Gojan împotriva deciziei din 29 ianuarie 2020 a Curții Supreme de Justiție.

La 27 mai 2020, Nina Mogîldea a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 29 ianuarie 2020 a Curții Supreme de Justiție, solicitând admiterea cererii de revizuire, casarea deciziei instanței de recurs și transmiterea cauzei spre rejudecare.

Prin încheierea din 01 iulie 2020 a Curții Supreme de Justiție s-a respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Nina Mogîldea împotriva deciziei din 29 ianuarie 2020 a Curții Supreme de Justiție.

La 03 iulie 2020, Rodica Gojan a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 29 ianuarie 2020 a Curții Supreme de Justiție, solicitând admiterea cererii de revizuire, casarea deciziei instanței de recurs și trimiterea cauzei spre rejudecare.

În motivarea cererii de revizuire s-a invocat că în cadrul examinării cauzei nu au fost examinate probele care demonstrează stingerea obligației garantate de către fidejutori, probe care au o importanță esențială pentru soluționarea justă a cauzei civile, totodată, având putere decisivă asupra concluziei instanței de judecată.

În continuare, revizuenta a menționat că unul din motivele de revizuire constituie ignorarea probelor care vădesc stingerea obligației garantate de către fidejutori. Or, la dosar sunt înscrise care nu au fost examinate de către instanța de recurs și instanța nu le-a oferit o apreciere în contextul motivării soluției sale. Mai exact, înscrisele care fac dovada stingerii obligației principale garantate de către fidejutori, fapt care face aplicabile speței dispozițiile art. 1167 alin. (1) Cod civil. Odată cu stingerea datoriei pecuniare față de bancă, născute în temeiul contractelor de credit, fidejusiunea a încetat.

De asemenea, a precizat că Nina Mogîldea, în calitate de debitor gajist a depus în gaj două depozite bancare și anume: contractul de depozit nr. 23753498794973 din 24 septembrie 2014, în suma de 2659376,75 de lei, și contractul de depozit nr. 23756498794970 din 24 septembrie 2014, în sumă de 3651001, 21 de lei (Vol.II, f.d. 222-223, 227). Aceste contracte de depozit garantau executarea obligațiilor SRL „Ecogrup Prim” față de BC „Moldindconbank” SA, asumate prin contractul de credit nr. 94/3 din 24 septembrie 2014 și ale SRL „Ronil Grup” față aceeași Bancă, asumate prin contractul de credit nr. 96/4 din 24 septembrie 2014. La dosar sunt anexate avizele de executare a gajului nr. 00/02/3-07-652, nr. 00/02/3-07-653 din 30 martie 2017 transmise de BC „Moldindconbank” SA în adresa celor doi debitori: SRL „Ronil Grup”, SRL „Ecogrup Prim”. Prin avizele respective a fost efectuată stingerea datoriei principale, aferente contractelor de credit nr. 96/4 din 24 septembrie 2014 și nr. 94/3 din 24 septembrie 2014, prin exercitarea gajului transmis de Nina Mogîldea în favoarea BC „Moldindconbank” SA, anume depozitele bancare menționate anterior. Având în vedere faptul stingerii obligației garantate prin transmiterea depozitelor bancare în favoarea reclamantului, a operat de drept, în temeiul art. 1167 alin. (1) Cod civil, încetarea fidejusiunii născute în baza contractelor de fidejusiune nr 3-F din 24 septembrie 2014, nr. 4-F din 24 septembrie 2014, nr. 5-F din 24 septembrie 2014, nr. 6-F din 24 septembrie 2014, nr. 7-F din 01 octombrie 2014, nr. 8-F din 01 octombrie 2014, aferente contractelor de credit nr. 94/3 și nr. 96/4 din 24 septembrie 2014.

Citând prevederile art. 539, art. 1153, 1167 alin. (1) Cod civil, precum și cu referire la circumstanțele redate, revizuenta a opinat că fidejusiunea sa, a lui Eugeniu Mogîldea și Ninei Mogîldea a încetat și prin urmare nu au anumite obligații de plată față de bancă în temeiul contractelor de fidejusiune, motiv pentru

care decizia din 29 ianuarie 2020 a Curții Supreme de Justiție urmează a fi casată și cauza transmisă spre rejudecare.

Revizuenta a afirmat că un alt motiv de revizuire este și faptul că instanța de recurs nu s-a pronunțat asupra efectului încetării contractelor de fidejusiune încheiate cu banca, ca urmare a majorării obligației garantate, asumate prin contractul de credit nr. 52/1 din 15 mai 2015. Instanța de recurs la examinarea cauzei nu s-a pronunțat în privința contractului de credit nr. 52/1 din 15 mai 2015, încheiat între BC „Moldindconbank” SA, în calitate de creditor și SRL „Ecogrup Prim”, în calitate de debitor, circumstanță importantă pentru soluționarea justă a cauzei și nu a luat în considerare faptul încetării contractelor de fidejusiune nr. 3-F din 15 mai 2015 și nr. 1-F din 09 decembrie 2015, încheiate între BC „Moldindconbank” SA și Eugeniu Mogîldea; nr. 4-F din 15 mai 2015, nr. 2-F din 09 decembrie 2015, încheiate între BC „Moldindconbank” SA și Nina Mogîldea; nr. 10-F din 01 iunie 2015 și nr. 3-F din 09 decembrie 2015, încheiate între BC „Moldindconbank” SA și Rodica Gojan, ca urmare a modificării obligației garantate fără acordul fidejursorilor. Acest fapt a dus la încălcarea dreptului revizuenților la un proces echitabil, consacrat la art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art. 20 din Constituție și art. 5 Cod de procedură civilă.

Totodată, a precizat că inițial contractul de credit nr. 52/1 din 15 mai 2015, încheiat între BC „Moldindconbank” SA, în calitate de creditor și SRL „Ecogrup Prim”, în calitate de debitor, la pct.6 (1) prevedea o rată a dobânzii la credit de 16% anuală. La data de 14 august 2015, între debitor SRL „Ecogrup Prim” și creditorul BC „Moldindconbank” SA a fost încheiat acordul adițional nr. 1 din 14 august 2015 la contractul de credit nr. 52/1 din 15 mai 2015, acord prin care s-a modificat pct. 1 al Capitolului 6 „Dobânda” al contractului de credit nr. 52/1 din 15 mai 2015: „Rata dobânzii la credit este flotantă și la data semnării acordului adițional constituie 19% anual.” Această majorare a obligației garantate, fără acordul fidejursorilor Nina Mogîldea, Eugeniu Mogîldea și Rodica Gojan, a avut drept efect încetarea fidejusiunii, asumate prin contractele de fidejusiune nr. 3-F din 15 mai 2015 și nr. 1-F din 09 decembrie 2015, încheiate între BC „Moldindconbank” SA și Eugeniu Mogîldea; nr. 4-F din 15 mai 2015, nr. 2-F din 09 decembrie 2015, încheiate între BC „Moldindconbank” SA și Nina Mogîldea; nr. 10-F din 01 iunie 2015 și nr. 3-F din 09 decembrie 2015, încheiate între BC „Moldindconbank” SA și Rodica Gojan. Astfel, conform art. 1167 alin. (1) Cod civil, în redacția în vigoare la momentul producerii evenimentului respectiv (19 septembrie 2016), fidejusiunea încetează în cazul modificării, fără acordul fidejursorului, a obligației garantate când această modificare atrage mărirea răspunderii sau alte consecințe nefavorabile pentru fidejutor.

Revizuenta a declarat că, modificarea tipului dobânzii la contractul de credit nr. 52/1 din 15/05/2015 s-a realizat în concordanță cu art. 1237 Cod civil care prevede că, părțile contractului de credit bancar pot conveni asupra unei dobânzi fixe sau flotante, iar în cazul în care părțile au convenit asupra unei dobânzi flotante, mărirea acesteia poate fi modificată prin acordul părților. Ulterior, la 19 septembrie 2016, SRL „Ecogrup Prim” și BC „Moldindconbank” SA au încheiat acordul adițional nr. 2 din 19 septembrie 2016 la contractul de credit nr. 52/1 din 15 mai 2015: „Punctul (1) din Capitolul 6 „Dobânda” al contractului de credit nr. 52/1 din 15 mai 2015 se modifică și se redă în următoarea redacție: (1) „Rata dobânzii la credit este flotantă și începând cu data de 19 septembrie 2016 va

constitui 14,5% anual”. De fapt, inițial s-a realizat majorarea ratei dobânzii la credite de la 16% la 19%, fără acordul fidejutorilor și ulterior a fost redusă rata dobânzii la 14,5%. În acest sens, au considerat că atât instanța de fond, cât și instanța de apel corect au constatat că inițial, în contractul de credit nr.52/1 din 15 mai 2015, era prevăzută o rată a dobânzii la credit de 16% anual, ulterior a fost modificată, iar modificarea ratei dobânzii la credit, implicit a influențat obligația garantată prin fidejusiune. Astfel, contractul de credit nr. 52/1 din 15 mai 2015 a fost modificat fără acordul fidejutorilor Eugeniu Mogîldea, Nina Mogîldea și Rodica Gojan, ceea ce a avut drept consecință încetarea fidejusiunii.

Revizuenta a mai invocat încălcarea dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6 parag. (1) CEDO, care include și accesul liber la justiție, garantat și de art. 20 al Constituției RM, drept ce le-a fost încălcat prin emiterea deciziei contestate cu revizuire. Conform jurisprudenței CtEDO, „dreptul de acces constituie un element inerent dreptului enunțat în articolul 6 parag 1. Curtea a conchis că fără a mai trebui să recurgă la „mijloace complementare de interpretare” în sensul articolului 32 al Convenției de la Viena, că articolul 6 parag. 1 garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță judecătorească în vederea soluționării plângerilor privind drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Astfel, articolul consacră „dreptul la o instanță judecătorească”, din care dreptul de acces, adică dreptul de a se adresa instanței judecătorești în materie civilă, este doar un aspect. La acesta se adaugă garanțiile prevăzute de articolul 6 paragr. 1 referitor atât la organizarea și compunerea instanțelor, cât și la desfășurarea proceselor. Astfel, întregul acestora formează dreptul la un proces echitabil (Golder vs Regatul Marii Britanii și Irlandei de Nord, 21.02.1975).

Revizuenta a menționat că nepronunțarea instanței de recurs asupra efectului încetării contractelor de fidejusiune ca urmare a modificării obligației din contractul de credit nr. 52/1 din 15 mai 2015 garantate, fără acordul fidejutorilor, reprezintă o gravă încălcare a dreptului la un proces echitabil. De asemenea, ignorarea argumentelor din referințele prezentate, a reprezentat o gravă omisiune în exercițiul motivării deciziei instanței de recurs din 29 ianuarie 2020. De altfel, art. 6 CEDO implică mai ales în sarcina instanței obligația de a proceda la un examen efectiv al mijloacelor, argumentelor și al elementelor de probă ale părților, cel puțin pentru a le aprecia relevanța (Perez împotriva Franței, Van der Hurk împotriva Olandei). Se reține că, actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți, ceea ce în speță lipsește. Or, principiul procesului echitabil reclamă că, hotărârea trebuie să fie motivată, astfel încât justițiabilul având posibilitatea să cunoască motivele care l-au făcut pe judecător să adopte una sau altă soluție și să le conteste dacă sistemul prevedea o cale de atac împotriva acestei hotărâri, lipsa motivării unei decizii judiciare, punând în pericol dreptul la un proces echitabil (Kaufland împotriva Belgiei).

Copia cererii de revizuire a fost expediată în adresa intimaților conform scrisorii de însoțire datate cu 06 iulie 2020 (Vol.VI, f.d.79).

La 21 iulie 2020, prin intermediul poștei (Vol.VI, f.d.99), BC „Moldindconbank” SA a depus referință la cererea de revizuire, solicitând respingerea cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Verificând decizia supusă revizuirii, în raport cu criticile formulate și în limitele temeiurilor de drept invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Rodica Gojan, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 452 alin. (1¹) Cod de procedură civilă, dacă examinarea cererii de revizuire este de competența Curții Supreme de Justiție sau a instanței de apel, ședințele se desfășoară fără înștiințarea participanților la proces. Dacă instanța care examinează cererea de revizuire consideră necesară prezența participanților la proces, aceasta dispune înștiințarea lor.

Astfel, Colegiul a decis examinarea cererii de revizuire fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei și orei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, or, este inoportună invitarea participanților la proces, întrucât argumentele expuse în cererea de revizuire au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței controlul actului judecătoresc contestat.

Mai mult, nici un participant nu a solicitat audierea publică a cauzei sale (a se vedea, mutatis mutandis, cauza Auza Vilho Eskelinen și alții vs Finlanda, hotărârea din 19 aprilie 2007, § 72 – 75, cauza Eriksson vs Suedia, hotărârea din 12 aprilie 2012, § 66, 72, cauza Pönkä vs Estonia, hotărârea din 08 noiembrie 2016, § 33 – 34).

Posibilitatea revizuirii prevăzute de Capitolul XXXIX din Codul de procedură civilă reprezintă o procedură excepțională.

Or, cererile de revizuire a hotărârilor judecătorești trebuie supuse unei analize stricte.

În conformitate cu art. 453 alin. (1) Cod de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite unul din următoarele acte de dispoziție: a) încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În temeiul art. 446 alin. (1) Cod de procedură civilă pot fi supuse revizuirii hotărârile, ordonanțele, încheierile și deciziile irevocabile ale tuturor instanțelor judecătorești, în condițiile prezentului capitol.

În sensul art. 447 lit. a) Cod de procedură civilă, sunt în drept să depună cerere de revizuire părțile și alți participanți la proces.

În virtutea art. 448 alin. (2) Cod de procedură civilă, cererea de revizuire împotriva unei hotărâri care, fiind supusă căilor de atac, a fost menținută, modificată sau casată, emițându-se o nouă hotărâre, se soluționează de instanța care a menținut, a modificat hotărârea sau a emis o nouă hotărâre.

Inițial Colegiul precizează că, revizuenta, la înaintarea cererii de revizuire, deși, a invocat prevederile art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă ca temei de revizuire, la termenul de declarare a cererii de revizuire, s-a referit la prevederile art. 450 lit.c) Cod de procedură civilă.

Or, în conformitate cu art. 450 lit.c) Cod de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în termen de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele respective – în cazul prevăzut la art.449 lit.c).

Pornind de la temeiul de drept inserat în cererea de revizuire, art.449 lit. b) Cod de procedură civilă, care se deduce din textul cererii ca fiind temeiul de înaintare revizuirii, Colegiul consideră necesar de a evoca conținutul acestei prevederi legale: revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi

cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei.

La acest capitol, Colegiul arată că prin circumstanțele nou-descoperite se înțelege, totalitatea de fapte juridice (obiect al probației) care duc la apariția, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor civile; care au o importanță esențială pentru soluționarea justă a cauzei civile, totodată, având putere decisivă asupra concluziei instanței de judecată; care nu au fost cunoscute și nici nu puteau fi cunoscute revizuenților anterior, dar care existau la momentul examinării și soluționării cauzei civile; care să fie descoperite după ce hotărârea judecătorească devine irevocabilă și dacă dovedesc că au întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei.

Totodată, obiectul probațiunii la examinarea cererilor de revizuire pot fi circumstanțe importante atât în sens material, cât și în sens procesual. În sens material, obiect al probațiunii este totalitatea presupunerilor despre existența sau inexistența faptelor juridice, care duc la anumite consecințe material-juridice, precum și presupunerile cu privire la existența faptelor, care asigură obținerea de cunoștințe despre faptele material-juridice. Prin obiect al probației în sens procesual, se înțelege presupunerile cu privire la existența sau inexistența faptelor juridice, de care normele dreptului procesual civil leagă apariția, suspendarea sau încetarea procesului civil, precum și realizarea drepturilor procesuale ale persoanelor participante în cauza civilă.

Deși, o condiție obligatorie care urmează a fi respectată de către revizuentă la declararea revizuirii prin prisma art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă, este confirmarea faptului că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei, la caz se pretinde nepronunțarea de către instanța de recurs asupra unor circumstanțe esențiale și ignorarea unor probe ce atestă stingerea obligației garantate de fidejutori.

Or, în motivele indicate de revizuentă ce ar determina, în opinia sa, admiterea cererii de revizuire și, în consecință, rejudecarea cauzei, se identifică precum că instanța de recurs ar fi ignorat probele care vădesc stingerea obligației garantate de către fidejutori, nu s-ar fi pronunțat asupra efectului încetării contractelor de fidejusiune încheiate între BC „Moldindconbank” SA și fidejutori, ca urmare a majorării obligației asumate conform contractului de credit nr. 52/1 din 15 mai 2015 și încălcarea dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6 § 1 CEDO.

Sub acest aspect, Colegiul relevă că argumentele revizuyentei nu constituie decât niște critici aduse actului judecătoresc al cărui revizuire se cere, or, din conținutul acestora este evident că revizuenta analizează decizia instanței de recurs în raport cu hotărârea primei instanței și a deciziei instanței de apel, ultimele considerându-le întemeiate.

Colegiul învederează că art. 449 Cod de procedură civilă stipulează exhaustiv temeiurile de declarare a revizuirii, respectiv dezacordul revizuyentei cu decizia instanței de recurs nu cade sub incidența prevederilor art. 449 Cod de procedură civilă.

Deși, revizuenta a invocat ca temei de revizuire prevederile art. 449 lit.b) Cod de procedură civilă, citate *supra*, nu a aratat în ce constau circumstanțele sau faptele esențiale ale cauzei care i-au devenit cunoscute ulterior, precum și că ar fi întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul

judecării anterioare a cauzei. Or, alegațiile revizuintei nu constituie decât niște critici aduse deciziei instanței de recurs pronunțată la 29 ianuarie 2020.

Colegiul reiterează că criticile revizuintei vizează, în esență, dezacordul ei cu decizia instanței de recurs din 29 ianuarie 2020, precum și invocă omisiunea instanței de recurs de a lua în considerare argumentele aduse în referințele depuse, ignorarea probelor care atestă stingerea obligațiilor garantate de către fidejutori și nepronunțarea asupra efectului încetării contractelor de fidejusiune.

Concomitent Colegiul iterează că la judecarea cauzei civile în ordine de recurs, în baza suportului probatoriu, precum și a normelor de drept pertinente speței, a pretențiilor părților reclamante, precum și a obiecțiilor, referințelor părților pârâte formulate, cu referire atât în acțiunea inițială cât și cea reconvențională, instanța de recurs a luat în considerare momentele decisive ale litigiului, punctând asupra acestora.

Respectiv au fost aduse contraargumente și referitor la circumstanțele invocate în cererea de revizuire.

Inițial, Colegiul consideră necesar de a reitera că motivul invocat de revizuintă cu argumentele aduse în susținerea acestui, precum că instanța de recurs nu s-a pronunțat asupra efectului încetării contractelor de fidejusiune încheiate cu banca, ca urmare a majorării obligației garantate, asumate prin contractul de credit nr. 52/1 din 15 mai 2015, deja, a servit ca temei de declarare a revizuirii anterioare.

Or, în data de 05 februarie 2020, revizuinta Rodica Gojan, doar că împreună cu Eugeniu Mogîldea, au mai depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 29 ianuarie 2020 a Curții Supreme de Justiție, în care unul din motivele declarării revizuirii, a constituit și nepronunțarea instanței de recurs asupra efectului încetării contractelor de fidejusiune încheiate cu banca, ca urmare a majorării obligației garantate, asumate prin contractul de credit nr. 52/1 din 15 mai 2015 (Vol.V, f.d.94-95) și prin încheierea din 20 mai 2020 a Curții Supreme de Justiție s-a respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire (Vol.V, f.d.203-215).

De altfel, în temeiul art. 451 alin. (4) Cod de procedură civilă, nu se admite depunerea repetată a cererii de revizuire în aceleași temeiuri.

Deși, norma de drept este certă și clară la acest capitol, revizuinta aduce în fața instanței de revizuire unul din motive care deja a fost examinat în ordine de revizuire.

Implicit, Colegiul precizează că instanța de recurs s-a pronunțat în ceea ce vizează poziția revizuintei referitor la încetarea contractelor de fidejusiune.

Mai mult, instanța de recurs a învederat că diminuarea dobânzii a dus și la diminuarea răspunderii patrimoniale a fidejutorilor, iar prevederile art. 1167 alin.(2) Cod civil nu sunt incidente speței, iar contractele de fidejusiune au rămas în vigoare și produc efecte juridice până la stingerea integrală a obligațiilor conform contractelor de credit, inclusiv în virtutea prevederilor art. 1167 alin.(1) Cod civil.

Cu referire la motivul de revizuire, invocat de revizuinta Rodica Gojan, precum că instanța de recurs ar fi ignorat probele ce atestă stingerea obligațiilor garantate de fidejutori, precum și argumentele aduse în susținerea acestui, inclusiv cu referire la gajarea de către Nina Mogîldea a două depozite bancare conform contractului de depozit nr. 23753498794973 din 24 septembrie 2014, în suma de 2659376,75 de lei și contractului de depozit nr. 23756498794970 din 24 septembrie 2014, în sumă de 3651001, 21 de lei, precum și că prin avizele de

executare a gajului nr. 00/02/3-07-652, nr. 00/02/3-07-653 din 30 martie 2017 a fost efectuată stingerea datoriei principale, aferente contractelor de credit nr. 96/4 din 24 septembrie 2014 și nr. 94/3 din 24 septembrie 2014, prin exercitarea gajului transmis de Nina Mogîldea în favoarea BC „Moldindconbank” SA, instanța de revizuire accentuează că la examinarea cauzei în ordine de recurs, aceste aspecte au fost verificate. În acest instanța de recurs a relevat că, în vederea neonorării obligațiilor pecuniare asumate de către SRL „Ronil Grup” și SRL „Ecogrup Prim” conform contractelor de credit nominalizate, la data de 30 martie 2017 banca a expediat în adresa debitorului gajist/ fidejutor Nina Mogîldea avizele de executare a gajului asupra mijloacelor financiare cu nr. 00/02/3-07-653 și nr. 00/02/3-07-652 și în acest context la 30 mai 2017 ca urmare a executării dreptului de gaj asupra mijloacelor bănești datoria pe contractele de credit nr. 96/4 din 24 septembrie 2014 și nr. 94/3 din 24 septembrie 2014 a fost stinsă parțial [...] (Vol.V, f.d.77).

Subsecvent, la judecarea cauzei în ordine de recurs, instanța a conchis că afirmațiile instanței de fond, menținute de instanța de apel, precum că în urma executării dreptului de gaj asupra mijloacelor bănești fidejusiunea instituită de către Nina Mogîldea ar fi încetat, deoarece obligația ar fi fost stinsă integral, este greșită și în contradicție directă cu materialele și probele cauzei, ceea ce denotă că instanțele nu au elucidat pe deplin toate circumstanțele esențiale ale cauzei și au dat o apreciere arbitrară probelor din dosar, or, conform art. 1167 alin. (1) Cod civil, fidejusiunea încetează odată cu stingerea (integrală) a obligației garantate (Vol.V, f.d.77-78).

Concomitent Colegiul precizează că în cadrul revizuirii nu se verifică legalitatea și temeinicia hotărârii adoptate, însă în baza unor temeuri strict prevăzute de lege are loc redeschiderea procesului și aceste temeuri trebuie să fie obiective, reale și legale. Însă circumstanțele invocate de către revizuentă ca temeuri de revizuire, nu pot influența soluția adoptată, în condițiile în care instanța de recurs a analizat toate punctele decisive.

În temeiul art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Instanța de recurs, chiar și în condițiile în care a examinat litigiul în conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, fără participarea părților la proces, a asigurat participanților creat participanților la proces, condiții obiective și echitabile, pentru exercitarea drepturilor și obligațiilor procedurale, fapt ce se încadrează în asigurarea părților dreptului la un proces echitabil, garantat și asigurat prin art.6 § 1 al CEDO. Respectiv nu poate fi invocat încălcarea dreptului la un proces echitabil, precum și dreptul de acces liber la justiție, or, instanța de recurs a examinat efectiv argumentele, mijloacele și elementele de probă ale părților prezentate la etapele corespunzătoare, precum și s-a pronunțat și prin prisma pertinentei acestor litigiului dedus judecării.

De altfel, textul deciziei instanței de recurs a cărei revizuire se cere infirmă poziția revizuyentei precum că nu au fost examinate probele și apreciate înscrisurile care au o importanță esențială pentru soluționarea justă a cauzei civile și care ar avea putere decisivă asupra concluziei instanței de judecată, în situația în care instanța de recurs a soluționat litigiul dedus judecării inclusiv prin prisma

probelor/înscrierilor precum și argumentelor invocate în revizuire, ipoteze reflectate în decizia instanței de recurs.

Totodată, Colegiul notează că revizuirea este o cale de atac de retractare și nu reformare prin intermediul căreia se poate obține anularea unei hotărâri judecătorești irevocabile și reînnoirea judecării în cazurile expres determinate de lege, iar retractarea neîntemeiată a hotărârii contestate poate duce la încălcarea principiului stabilității raporturilor juridice. De aceea, legea admite revizuirea numai în cazuri strict determinate, care sunt prevăzute în mod limitativ în art. 449 Cod de procedură civilă.

Instanța de revizuire reiterează că unul din elementele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul stabilității raporturilor juridice, care înseamnă, între altele, că o soluție definitivă a oricărui litigiu nu trebuie rediscutată (cauza Roșca c. Moldovei, nr. 6276/02, § 24, din 22 martie 2005). Principiul securității raporturilor juridice presupune respectul față de principiul lucrului judecat. Acest principiu insistă asupra faptului, că nici o parte la proces nu este în drept să solicite revizuirea unei hotărâri care este definitivă și executorie, chiar în scopul reluării procesului de judecată și o nouă soluționare a cauzei. Simpla eventualitate de existență a două opinii asupra subiectului nu constituie un temei pentru reexaminare. O distanțare de la principiul respectiv este justificată doar atunci când este determinată de circumstanțe cu caracterele substanțiale și obligatorii (Popov (2) vs Moldovei, E. Duca vs Moldovei ș.a).

Subsidiar, Colegiul arată că, în cauza „Sfinx-Impex” SA c. Republicii Moldova, hotărârea din 25 septembrie 2012, definitivă din 25 decembrie 2012, Curtea Europeană a Drepturilor Omului reiterează că deciziile de redeschidere a unui proces trebuie să fie conforme prevederilor naționale pertinente și că folosirea abuzivă a unei astfel de proceduri poate fi contrară Convenției. Principiul securității raporturilor juridice și preeminența dreptului impune Curtea să fie vigilentă în acest domeniu (Eugenia și Doina Duca c. Republicii Moldova, nr. 75/07, § 33, 3 martie 2009). Sarcina Curții este de a determina dacă procedura de revizuire a fost aplicată în mod compatibil cu articolul 6 din Convenție, permițând totodată de a asigura respectarea principiului securității raporturilor juridice. Astfel, Curtea trebuie să ia în considerare faptul că interpretarea prevederilor legislației naționale ține în primul rând de competența autorităților naționale, și anume instanțelor judecătorești (Waite și Kennedy c. Germaniei [MC], nr. 26083/94, § 54, CEDO 1999-I).

Din considerentele redate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Rodica Gojan împotriva deciziei din 29 ianuarie 2020 a Curții Supreme de Justiție.

În conformitate cu art. 269-270, art. 453 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Rodica Gojan împotriva deciziei din 29 ianuarie 2020 a Curții Supreme de Justiție, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Moldindconbank” Societate pe Acțiuni împotriva Societății cu Răspundere

Limitată „Ronil Grup”, Societății cu Răspundere Limitată „Ecogrup Prim”, Societății cu Răspundere Limitată „Niroen-Com”, Societății cu Răspundere Limitată „Intersinteza”, Societății cu Răspundere Limitată „Neocontact”, Ninei Mogîldea, Rodicăi Gojan și lui Eugeniu Mogîldea cu privire la încasarea datoriei, la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Moldindconbank” Societate pe Acțiuni împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Ecogrup Prim”, Societății cu Răspundere Limitată „Ronil Grup”, Societății cu Răspundere Limitată „Niroen-Com”, Societății cu Răspundere Limitată „Intersinteza”, Societății cu Răspundere Limitată „Neocontact”, Ninei Mogîldea, Rodicăi Gojan și lui Eugeniu Mogîldea cu privire la încasarea datoriei, la acțiunea reconvențională înaintată de Eugeniu Mogîldea, Nina Mogîldea și Rodica Gojan împotriva Băncii Comerciale „Moldindconbank” Societate pe Acțiuni cu privire la constatarea încetării contractelor de fidejusiune.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Victor Burduh

Galina Stratulat